

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۳۳۹

دانشگاه بیرجند

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی - گرایش عمومی

رابطه بین رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری در رؤسا
و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی

استاد راهنما :

دکتر جعفر خوشبختی

استاد مشاور:

دکتر سردار محمدی

دکتر محمد کشتی دار

نگارش :

کورش ویسی

آبان ۱۳۸۷

ب

۱۳۳۸۸۴

۱۳۸۸ / ۱۲ / ۲۶

کتابخانه عمومی بیرجند
سید مرتضی

تاریخ:

شماره:

پیوست:

صور تجلسه دفاع از پایان نامه ی تحصیلی دوره ی کارشناسی ارشد

با تأییدات خداوند متعال، جلسه ی دفاع از پایان نامه ی تحصیلی کارشناسی ارشد آقای کورش ویسی

به شماره دانشجویی: ۸۵۱۳۲۰۸۰۱۲ رشته: تربیت بدنی گرایش: -

دانشگاه: ادبیات و علوم انسانی دانشگاه بیرجند

تحت عنوان: رابطه بین میزان به کارگیری رفتارهای مدیریت ریسک و سبک های رهبری در رؤسا و دبیران هیأت های ورزشی استان خراسان جنوبی

مورخ: ۸۷/۹/۲۰

روز: چهارشنبه

واحد در ساعت: ۱۰

به ارزش: ۴

با حضور اعضای محترم هیأت داوران متشکل از:

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	سمت
	استادیار	دکتر جعفر خوشبختی	استاد راهنمای اول
—	—	—	استاد راهنمای دوم
	مربی	سردار محمدی	استاد مشاور اول
	استادیار	دکتر محمد کشتی دار	استاد مشاور دوم
	استادیار	دکتر محمد اسماعیل افضل پور	داور اول
	استادیار	دکتر هادی پورشافعی	داور دوم
	استادیار	دکتر محسن نوکاریزی	نماینده تحصیلات تکمیلی

تشکیل گردید، نتیجه ارزیابی به شرح زیر مورد تأیید قرار گرفت:

قبول (با درجه: عالی و امتیاز: ۱۹/۷) دفاع مجدد مردود

۱- عالی (۲۰-۱۸) ۲- بسیار خوب (۱۷/۹۹-۱۶) ۳- خوب (۱۵/۹۹-۱۴) ۴- قابل قبول (۱۳/۹۹-۱۲)

سپاس پروردگار یکتا که نعمت آموختن را به من عطا فرمود.
کسی که در تنگناهای زندگی همواره پرتو پر مهرش را از من
و خانواده‌ام دریغ ننموده است. ذات بی‌همتایی که از ابتدا راه
عشق‌ورزی و دانش‌اندوزی را بر من رهنمون شد.

از راهنمائیهای بسیار ارزشمند استاد محترم راهنما جناب آقای
دکتر جعفر خوشبختی و استادان مشاور آقایان دکتر سردار
محمدی و دکتر محمد کشتی‌دار که با توصیه‌های ارزنده و
تخصصی، مرا در جهت اجرای این تحقیق یاری نموده‌اند،
صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمایم.

تقدیم به :

پدر و مادر بزرگوار و مهربانم که الفبای زیستن در سختی و امید را به من آموختند.

برادر عزیزم کیانوش که شادی بخش محفل خانواده‌ام بوده است.

رهپویان راه دانش کسانی که با اندیشه و تلاش خویش در خدمت دستیابی به حقیقت گام بر می‌دارند.

فصل اول - کلیات تحقیق

۱-۱-۱	مقدمه	۱
۲-۱	بیان مسأله تحقیق	۲
۳-۱	ضرورت و اهمیت تحقیق	۴
۴-۱	اهداف تحقیق	۵
۱-۴-۱	هدف کلی	۵
۲-۴-۱	اهداف ویژه تحقیق	۵
۵-۱	فرضیه های تحقیق	۶
۶-۱	محدودیت های تحقیق	۶
۱-۶-۱	محدودیت های در اختیار پژوهشگر	۶
۲-۶-۱	محدودیت های خارج از کنترل پژوهشگر	۶
۷-۱	متغیرهای تحقیق	۷
۸-۱	تعریف عملیاتی واژه ها و اصطلاحات	۷
۹-۱	جمع بندی	۹

فصل دوم - ادبیات و پیشینه تحقیق

۱-۱-۲	مقدمه	۱۲
۲-۱-۲	تعریف ریسک و مدیریت ریسک	۱۴
۳-۱-۲	واکنش نسبت به ریسک	۱۵
۴-۱-۲	عوامل اثر گذار بر طرز تلقی نسبت به ریسک	۱۶
۵-۱-۲	اهمیت مدیریت ریسک	۱۷
۶-۱-۲	چگونه شما شخصاً از مطالعه مدیریت ریسک نفع خواهید برد؟	۱۷
۷-۱-۲	اهداف مدیریت ریسک	۱۸
۸-۱-۲	برنامه ریزی مدیریت ریسک	۱۹
۹-۱-۲	مدلهای نظری مدیریت ریسک	۲۰

۲۰	مدل کیسر	۱-۹-۱-۲
۲۲	مدل کلمنت	۲-۹-۱-۲
۲۴	مدل برلونجی	۳-۹-۱-۲
۲۵	مدل هید و هورن	۴-۹-۱-۲
۳۰	مدل مالرونی	۵-۹-۱-۲
۳۲	فرآیندهای D.I.M آزمون	۶-۹-۱-۲
۳۵	مدل مدیریت ریسک تومالا و لیونگ	۷-۹-۱-۲
۳۷	مدل مدیریت ریسک کاوالر و اشیگل	۸-۹-۱-۲
۳۹	مدل مدیریت ریسک فراید	۹-۹-۱-۲
۴۱	تحقیق در مدیریت ریسک برنامه ریزی شده	۱۰-۱-۲
۴۱	امکانات ورزشی	۱-۱۰-۱-۲
۴۲	برنامه‌های ورزشی دانشگاهی	۲-۱۰-۱-۲
۴۲	مربیان	۳-۱۰-۱-۲
۴۳	ارزیابی ریسک در مدیریت کنترل جمعیت	۴-۱۰-۱-۲
۵۰	سبک‌های رهبری	۱۱-۱-۲
۵۱	تعریف رهبری	۱-۱۱-۱-۲
۵۳	اهمیت رهبری	۲-۱۱-۱-۲
۵۴	سبک رهبری	۳-۱۱-۱-۲
۵۵	رویکردهای عمده در مطالعات رهبری	۴-۱۱-۱-۲
۵۹	نظریه رهبری اقتضائی فیدلر	۵-۱۱-۱-۲
۶۰	نظریه رهبری وضعی	۶-۱۱-۱-۲
۶۵	تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع تحقیق	۲-۲
۶۵	تحقیقات داخلی	۱-۲-۲
۶۷	تحقیقات خارجی	۲-۲-۲
۶۹	جمع بندی	۳-۲

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۷۲	مقدمه	۱-۳
۷۲	روش تحقیق و چگونگی اجرا	۲-۳

- ۳-۳ - جامعه آماری و تعداد نمونه..... ۷۲
- ۳-۳-۱ - جامعه آماری ۷۲
- ۳-۳-۲ - نمونه آماری ۷۲
- ۳-۳-۴ - روش و ابزار گردآوری داده‌ها..... ۷۴
- ۳-۴-۱ - روش جمع آوری و تجزیه و تحلیل نتایج پرسشنامه مدیریت ریسک..... ۷۵
- ۳-۴-۲ - روش جمع آوری و تجزیه و تحلیل نتایج پرسشنامه (LEAD-S)..... ۷۵
- ۳-۴-۳ - پرسشنامه اطلاعات فردی ۸۱
- ۳-۵ - متغیرهای تحقیق..... ۸۱
- ۳-۶ - روش‌های آماری جهت تجزیه و تحلیل یافته‌ها..... ۸۱

فصل چهارم: یافته‌های تحقیق

- ۴-۱ - تحلیل توصیفی مربوط به متغیرهای تحقیق..... ۸۳
- ۴-۲ - تحلیل توصیفی و استنباطی فرضیه‌های تحقیق..... ۸۹
- ۴-۲-۱ - رفتارهای مدیریت ریسک..... ۹۰
- ۴-۲-۲ - توزیع سبک‌های رهبری انتخابی مدیران..... ۱۰۱
- ۴-۲-۳ - آزمون فرضیه‌ها و تفسیر آنها ۱۰۴
- ۴-۲-۳-۱ - فرضیه اول ۱۰۴
- ۴-۲-۳-۲ - فرضیه دوم..... ۱۰۵
- ۴-۲-۳-۳ - فرضیه سوم ۱۰۶
- ۴-۲-۳-۴ - فرضیه چهارم ۱۰۷
- ۴-۲-۳-۵ - فرضیه پنجم ۱۰۸
- ۴-۲-۳-۶ - فرضیه ششم ۱۰۸
- ۴-۲-۳-۷ - فرضیه هفتم ۱۰۹
- ۴-۳-۷ - سایر یافته‌های تحقیق..... ۱۱۰

فصل پنجم: تجزیه و تحلیل یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری

- ۵-۱ - خلاصه تحقیق ۱۱۶
- ۵-۲ - نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها بر اساس فرضیه‌های تحقیق..... ۱۱۹

۱۲۰.....	۳-۵- بحث و تفسیر یافته ها
۱۲۴.....	۴-۵- نتیجه گیری
۱۲۵.....	۵-۵- پیشنهادها
۱۲۵.....	۱-۵-۵- پیشنهادهای برگرفته از تحقیق
۱۲۶.....	۲-۵-۵- پیشنهاد به محققین
۱۲۷.....	منابع و مأخذ
۱۳۰.....	پیوستها

فهرست جداول

صفحه

عنوان

۲۹.....	جدول ۱-۲- ماتریکس مدیریت ریسک
۳۰.....	جدول ۲-۲- ماتریکس ریسک مالرونی
۳۱.....	جدول ۳-۲- ماتریکس رفتار با ریسک مالرونی
۴۶.....	جدول ۴-۲- شایع ترین حوادث مربوط به ازدحام تماشاچیان
۴۷.....	جدول ۵-۲- حوادث ناگوار دراستادیوم های فوتبال در ایران
۴۷.....	جدول ۶-۲- حوادث ناگوار دراستادیوم های فوتبال در سراسر جهان
۴۸.....	جدول ۷-۲- حوادث منجر به فوت و صدمه تماشاچیان در ورزشگاه های انگلستان
۵۸.....	جدول ۸-۲- سبکها یا سیستمهای مدیریتی لیکرت
۶۲.....	جدول ۹-۲- مدل رهبری وضعی هرسی و بلانچارد
۷۳.....	جدول ۱-۳- توزیع پرسشنامه ها
۷۷.....	جدول ۲-۳- فرم راهنما پرسشنامه {LEAD-S}
۷۸.....	جدول ۳-۳- فرم امتیازات پرسشنامه [LEAD-S]
۸۳.....	جدول ۱-۴- توزیع فراوانی و درصد سمت در هیأت های ورزشی
۸۴.....	جدول ۲-۴- توزیع فراوانی و درصد جنسیت آزمودنیها
۸۵.....	جدول ۳-۴- توزیع فراوانی و درصد وضعیت تحصیلی آزمودنیها
۸۶.....	جدول ۴-۴- توزیع فراوانی و درصد رشته تحصیلی دانشگاهی
۸۷.....	جدول ۵-۴- توزیع فراوانی و درصد سطح مربیگری
۸۹.....	جدول ۶-۴- توزیع فراوانی و درصد وضعیت استخدامی
۹۱.....	جدول ۷-۴- توزیع فراوانی و درصد نظارت مدیران
۹۲.....	جدول ۸-۴- توزیع فراوانی و درصد مسائل پزشکی
۹۳.....	جدول ۹-۴- توزیع فراوانی و درصد تسهیلات
۹۴.....	جدول ۱۰-۴- توزیع فراوانی و درصد امکانات
۹۵.....	جدول ۱۱-۴- توزیع فراوانی و درصد امنیت و کنترل تماشاچی
۹۶.....	جدول ۱۲-۴- توزیع فراوانی و درصد حمل و نقل
۹۷.....	جدول ۱۳-۴- توزیع فراوانی و درصد ایمنی تجهیزات
۹۸.....	جدول ۱۴-۴- توزیع فراوانی و درصد استخدام و تربیت پرسنل

- جدول ۴-۱۵- توزیع فراوانی و درصد رفتارهای مدیریت ریسک ۱۰۰
- جدول ۴-۱۶- توزیع فراوانی و درصد سبک‌های رهبری ۱۰۲
- جدول ۴-۱۷- توزیع فراوانی و درصد سبک رهبری پشتیبان مدیران ۱۰۳
- جدول ۴-۱۸- ارتباط بین سطح تحصیلات و رفتارهای مدیریت ریسک ۱۰۵
- جدول ۴-۱۹- تفاوت بین وضعیت استخدامی و رفتارهای مدیریت ریسک ۱۰۵
- جدول ۴-۲۰- تفاوت بین رفتارهای مدیریت ریسک و رشته تحصیلی ۱۰۶
- جدول ۴-۲۱- ارتباط بین وضعیت مربیگری و رفتارهای مدیریت ریسک ۱۰۷
- جدول ۴-۲۲- ارتباط بین سابقه مربیگری و رفتارهای مدیریت ریسک ۱۰۸
- جدول ۴-۲۳- ارتباط بین سابقه کار مدیریتی و رفتارهای مدیریت ریسک ۱۰۹
- جدول ۴-۲۴- تفاوت بین رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری ۱۱۰

فهرست شکل‌ها

صفحه

عنوان

۲۱.....	شکل ۲-۱- مدل مدیریت ریسک کیسر.....
۲۶.....	شکل ۲-۲- مراحل فرآیند مدیریت ریسک هید و هورن.....
۳۵.....	شکل ۲-۳- فرآیندهای توسعه، اجرا، هدایت.....
۳۶.....	شکل ۲-۴- فرآیند مدیریت ریسک تومالا و لیونگ.....
۳۸.....	شکل ۲-۵- مدل مدیریت ریسک کاوالر و اسپینگل.....
۶۲.....	شکل ۲-۶- رفتار رهبر.....
۷۹.....	شکل ۳-۱- نمای کلی سبک‌های رهبری.....
۸۳.....	شکل ۴-۱- سمت در هیأت.....
۸۴.....	شکل ۴-۲- جنسیت.....
۸۶.....	شکل ۴-۳- مدرک تحصیلی.....
۸۷.....	شکل ۴-۴- رشته تحصیلی دانشگاهی.....
۸۸.....	شکل ۴-۵- سطح مربیگری.....
۸۹.....	شکل ۴-۶- وضعیت استخدامی.....
۹۱.....	شکل ۴-۷- میزان نظارت.....
۹۲.....	شکل ۴-۸- مسائل پزشکی.....
۹۳.....	شکل ۴-۹- تسهیلات.....
۹۵.....	شکل ۴-۱۰- امکانات.....
۹۶.....	شکل ۴-۱۱- امنیت و کنترل تماشاچی.....
۹۷.....	شکل ۴-۱۲- حمل و نقل.....
۹۸.....	شکل ۴-۱۳- ایمنی تجهیزات.....
۹۹.....	شکل ۴-۱۴- استخدام و تربیت پرسنل.....
۱۰۱.....	شکل ۴-۱۵- رفتارهای مدیریت ریسک.....
۱۰۳.....	شکل ۴-۱۶- سبک‌های رهبری.....
۱۰۴.....	شکل ۴-۱۷- سبک رهبری پشتیبان.....

فصل اول

طرح تحقیق

چکیده

هدف از مطالعه حاضر، تعیین رابطه بین میزان بکارگیری رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری در رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی است.

روش تحقیق حاضر، همبستگی است که به شکل میدانی در بین تمامی رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی به اجرا در آمد. تعداد رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی خراسان جنوبی ۱۲۶ نفر می‌باشند که به صورت تمام شمار به عنوان نمونه انتخاب شدند. از دو پرسشنامه استاندارد مدیریت ریسک (توماس آیرون) و Lead-s (هرسی و بلانچارد) استفاده شد که از نظر روایی صوری و پایایی ($r = .776$) تأیید گردید. برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی (آزمون کروسکال والیس، همبستگی کندال و اسپیرمن)، استفاده شد.

نتایج تحقیق نشان داد که بین رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری رابطه معناداری وجود ندارد. درحالی‌که بین سطح تحصیلات، وضعیت استخدامی و وضعیت مربیگری با میزان بکارگیری رفتارهای مدیریت ریسک رابطه معناداری مشاهده نگردید، اما بین رشته تحصیلی، سابقه مربیگری و سابقه کار مدیریتی با رفتارهای مدیریت ریسک رابطه معنی‌داری بدست آمد ($p < .05$). به طور کلی می‌توان گفت که بین سبک‌های مختلف رهبری با میزان رفتارهای مدیریت ریسک تفاوت معناداری وجود ندارد و نیز سطوح اجرای رفتارهای مدیریت ریسک در هیأت‌های ورزشی خراسان جنوبی از وضعیت نسبتاً مطلوبی برخوردار است و همچنین مدیران ستادی بهتر از مدیران صف، رفتارهای مدیریت ریسک را انجام می‌دهند. با توجه به نتایج تحقیق حاضر، بنظر می‌رسد، برای بکارگیری رفتارهای مدیریت ریسک در سازمانها و هیأت‌های ورزشی، مدیرانی لازم است که رشته تحصیلی آنها تربیت بدنی باشد و از سابقه مربیگری و مدیریتی در این زمینه نیز برخوردار باشند. رفتارهای مدیریت ریسک در آموزش‌های ضمن خدمت واحدها در زمینه‌های نظارت، مسائل پزشکی؛ تسهیلات؛ امکانات؛ امنیت تماشاچی؛ استخدام و تربیت پرسنل؛ حمل و نقل و ایمنی تجهیزات برای آموزش مدیران صف در نظر گرفته شود.

واژه‌های کلیدی: رفتارهای مدیریت ریسک، سبک‌های رهبری، هیأت‌های ورزشی.

هر جا که آینده ناشناخته باشد، ریسک^۱ وجود دارد. ریسک تحت عنوان عدم اطمینان و انحراف در پیشامدهای ممکن آینده تعریف می‌شود. هر چقدر قابلیت پیش بینی پیشامدهای آینده کمتر باشد، ریسک بیشتر است. به دلیل اثرات سنگینی که ریسک از ابتدای تاریخ بر روی افراد، گروهها و جوامع داشته است، آنها روش‌های متعددی را برای اداره ریسک توسعه داده اند. از آنجایی که هیچکس به درستی قادر به پیش بینی آینده نیست، هر کسی بر حسب ضرورت یک مدیر ریسک است (سی آرتور، جی آر- ریچارد دام؛ ۱۹۲۴ ص ۱۸). به طور کلی انسان در زندگی خود در معرض ریسک‌های مختلفی قرار می‌گیرد. هر عملی که انسان در زندگی‌اش انجام می‌دهد و یا هر تصمیمی که اتخاذ می‌کند همراه با ریسک است زیرا نمی‌توانیم صد در صد مطمئن باشیم که از تصمیمی که می‌گیریم صد در صد نتیجه دلخواه را بدست خواهیم آورد، پس می‌توان گفت هر جا ریسک وجود دارد، احتمال خطر هم وجود دارد زیرا این خطرات هستند که نتایج دلخواه را تهدید می‌کنند (سترگ دره شوری، دلوی اصفهانی؛ ۱۳۸۴؛ ص ۳). در سازمانهای ورزشی مدیریت ریسک^۲ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است چرا که آنها از یک طرف با ریسکهای مالی و از طرف دیگر با ریسکهای جانی و ایمنی بدنی شرکت کنندگان در ورزش روبرو هستند. افزایش شدید در تعداد دادخواهی‌ها^۳ در ورزش به عنوان یک جرقه ای بود که توجه و علاقه به مدیریت ریسک را در میان مدیران ورزش، مدیران تفریحات سالم و اوقات فراغت بوجود آورد. فراهم کردن مسابقات ورزشی به طور مطمئن یکی از اهداف مدیران ورزشی است. تعهدات قانونی در ارتباط با این فعالیت‌ها تغییر کرده‌اند، بنابراین تمایل تمایل مدیریت ریسک در کمک به مدیران ورزشی در رسیدگی به این تعهدات یا مسئولیت‌های قانونی جدید است (آیرون^۴، ۲۰۰۴). وندر اسمیسن^۵ (۱۹۹۰) ذکر کرده است که تغییر در حوزه مسئولیتها منجر به افزایش علاقه در مدیریت ریسک شده است. نتیجتاً مدیران ورزشی بررسی استراتژی‌های جدید را برای انتقال، کاهش یا حذف این ریسکها، شروع می‌کنند. در میان مسئولیت‌های جدید این مسئولیت که مدیر ورزشی باید امکانات مطمئن و تجهیزات امنی را برای شرکت کنندگان، کارکنان و تماشاگران بدون هیچگونه آسیب و صدمه‌ای، فراهم آورد وجود دارد. هزاران نفر صدمه دیده هر ساله به عنوان یک نتیجه شرکت در فعالیت‌های بدنی، در حالی است که از امکانات و تجهیزات نامطمئن ورزشی استفاده کرده‌اند.

۱- تعدادی از مؤلفین و مترجمین کلمه ریسک را که در اصل لغتی فرانسوی است مترادف با خطر و مخاطره دانسته اند. مفهوم ریسک به ویژه زمانی که به صورتی مجرد مورد بحث قرار می‌گیرد گسترده تر از دو مترادفی است که در زبان فارسی رایج گردیده است. در این پایان نامه عین واژه انگلیسی این لغت بکار رفته است (۱۷).

۲- Risk management

۳- Litigation

۴- Aaron, T. C.

۵- Vander Smissen, B.

شکایات ناشی از امکانات ناامن یکی از بیشترین شکایات معمول در دادگاهها در مورد بیان غفلت در ورزش و برنامه‌های ورزشی است (لاچاپل^۱، ۲۰۰۴). آسیب یک شرکت‌کننده یا کارمند می‌تواند منتج به خسارت مالی برای سازمان بشود و به تنهایی نمی‌تواند متحمل خسارت وارده شود. اما دلیل اصلی برای وجود مدیریت ریسک در ورزش مسؤلیت اخلاقی در ارتباط با صدمه دیگران و همچنین وظیفه قانونی برای فراهم کردن یک محیط ورزشی امن برای شرکت‌کننده می‌باشد (آیرون، ۲۰۰۴).

۱-۲- بیان مسئله

انسان از دیر باز به فکر تأمین و حفاظت خود در برابر خطر بوده است و تمامی تلاش خود را در طی ادوار مختلف تاریخ برای جلوگیری و کاهش آن به شکل‌های مختلف روا داشته‌است و درک واقعی آن بدون داشتن یک برداشت روشن و علمی از مفهوم ریسک امکان‌پذیر نیست. سیستم‌های اطلاع‌رسانی در طول روز مملو از اخبار مربوط به حوادث مختلفی است که با آنها دست به گریبانیم و انسان به خاطر دوری از عواقب چنین حوادثی به فکر راه چاره می‌افتد (سترگ دره شوری، دلوی اصفهانی؛ ۱۳۸۴ ص ۷). مدیریت ریسک فرایند شناسایی یا تشخیص خساراتی است که یک سازمان در معرض آن قرار می‌گیرد و به عنوان انتخاب بهترین تکنیک‌ها برای برخورد با این خطرات تعریف می‌شود. برنامه مدیریت ریسک^۲ یک بررسی سیستماتیک از محیط با شناسایی پتانسیل‌های خسارت‌زا است این سیستم جامع از شناسایی، ارزیابی و کنترل و نیز با هدف داشتن یک محیط تمرینی و ورزشی امن برای تماشاگران و شرکت‌کنندگان ایجاد شده است. هدف مدیریت ریسک حفظ داشته‌ها یا حفظ منابع مالی سازمان و دستیابی به ثبات مالی توسط کاستن از پتانسیل‌های خسارت‌زا است (آیرون، ۲۰۰۴). به عبارت دیگر هدف مدیریت ریسک عبارت از این است که قبل از وقوع خسارت، آمادگی لازم برای مقابله با آن بوجود آید. رسیدن به این هدف مستلزم کنترل منابع مورد احتیاج قبل از وقوع خسارت به وسیله بکاربردن برنامه‌های صحیح برای اجتناب از خسارت و کنترل آن می‌باشد (سترگ دره شوری، دلوی اصفهانی؛ ۱۳۸۴ ص ۱). مدیریت ریسک واژه‌ای است که توسط کارشناسان برای در بر گرفتن تمام استراتژی‌هایی که ممکن است، برای رسیدگی به ریسک استفاده شود، بکار برده می‌شود (لاچاپل، ۲۰۰۴). واژه ریسک به معنی جرأت کردن است، اما در مدیریت ریسک به معنی عدم اطمینان یا شناس خسارت، یک چیز اتفاقی، غیر معمول یا غیر پیش‌بینی شده است. اولین سازمان‌هایی که مدیریت ریسک را اجرا کرده‌اند، شرکت‌های بیمه بودند و آنها با مدیریت ریسک مالی شروع کردند، با این وجود مدیریت ریسک مالی به تنهایی برای تأمین نیازهای منحصر به فرد ورزش، تربیت‌بدنی و فعالیت‌های فراغتی

^۱- Lachapelle, Christopher francis

^۲- Risk management planning

کافی نیستند (آیرون، ۲۰۰۴). در سازمانهای ورزشی مدیریت ریسک تنها بر روی جنبه‌های مالی تمرکز نمی‌کند، بلکه همچنین با امنیت بدنی شرکت‌کنندگان و مربیان آنها ارتباط پیدا می‌کند (لاچاپل، ۲۰۰۴). آسیب یک شرکت‌کننده یا کارمند می‌تواند منتج به خسارت مالی برای سازمان بشود و به تنهایی نمی‌تواند متحمل خسارت وارده شود. اما دلیل اصلی برای وجود مدیریت ریسک در ورزش مسئولیت اخلاقی در ارتباط با صدمه دیگران و همچنین وظیفه قانونی برای فراهم کردن یک محیط ورزشی امن برای شرکت‌کننده می‌باشد. در سه دهه اخیر خط مشی‌های خاصی اتخاذ شده است که شرایط دادخواهی (مرافعه) خطرناکی را بوجود آورده است که تحت آن مدیریت ورزشی بایستی وظیفه خویش را انجام دهد. فعالیت روز افزون، تغییر چشم داشت‌ها و تغییر در حیطه اعتماد و اطمینان در زمینه مسائل و انتظارات روزافزون عمومی در جهت ایمنی، تنها چند نمونه از متغیرهای بی‌شماری هستند که در توسعه شدید در دادخواهی در امور ورزشی در ۳۰ سال اخیر نقش ایفا کرده‌اند.

طبق تحقیقات، افزایش مداوم در تعداد دادخواهی‌ها و هزینه‌های پرداخت شده در این زمینه، مدیران ورزشی را وادار به اجرای خط مشی‌های جدیدی برای کاهش، انتقال و حذف ریسک کرده است و از آنجا که مدیر ورزشی مسئول کنترل خطرات ناشی از این ریسک‌ها است، باید قادر به شناخت، پیش‌بینی و کنترل ریسکها باشد (آیرون، ۲۰۰۴). بنابراین، مسئله رهبری به عنوان امری جدی و عینی مطرح است و هیچکس هم به ضرورت رهبری تردید نکرده است (عباس زادگان، ۱۳۷۳). رهبری^۱ یک مفهوم کلیدی در علوم سازمانی است و تعداد بسیار زیادی از مطالعات را در طی پنجاه سال اخیر موجب شده است (کوچینکی، ۱۹۹۹؛ به نقل از خوشبختی، ۱۳۸۳). در نیاز مردم به رهبری و رهبران و نقش سرنوشت‌سازی که رهبران برای سازمان بخصوص در انگیزش کارکنان ایفا می‌کنند، تردیدی وجود ندارد (لوسیر^۲، ۱۹۹۷). بنابراین توانایی رهبری مدیران برای اداره و هدایت تغییرات سازمانی به خودی خود یک مزیت رقابتی است (کرم و برتلس^۳، ۱۹۹۹؛ به نقل از خوشبختی، ۱۳۸۳) که مقدار زیادی موفقیت و شکست هر سازمانی به آن وابسته است (اندرسون و کاپیریانو؛ ۱۹۹۴). هر چه سازمانی از نظر رهبر نیرومندتر باشد، موفقیت آن سازمان بیشتر است (علوی، ۱۳۷۷). رهبری نوعی فرایند نفوذ است که به وسیله آن کردار یک فرد سبب تغییر رفتار و نظرات دیگران می‌شود، این نفوذ باید مشروعیت داشته باشد و تغییر، همسوی با اهداف فرد پدید آید (همان منبع). سبک رهبری هر فرد الگوی رفتاری او است که به هنگام اقدام در نفوذ در فعالیتهای دیگران - آنگونه که دیگران تصور می‌کنند - از خود نشان می‌دهد (هرسی و

1- Leadership

2- Lussier, Robert

3- Crom and Bertles

بلانچارد^۱، ۲۰۰۴). این کار، احتمالاً با تصور رهبر یعنی آنچه ما تصور خود نام می‌گذاریم و نه سبک رفتار رهبری، تفاوت فراوانی دارد (خوشبختی، ۱۳۸۳). بنابراین با در نظر گرفتن چنین ویژگی‌هایی ما در تحقیق حاضر در صدد آنیم که میزان ارتباط رفتارهای مدیریت ریسک را با سبک‌های رهبری فوق بدست آورده و نیز میزان بکارگیری رفتارهای مدیریت ریسک را در میان هیأت‌های ورزشی^۲ استان خراسان جنوبی مورد ارزیابی قرار داده تا از این طریق گامی مهم برای شناسایی عوامل ایجاد کننده ایمنی و مدیریت ریسک، برداریم.

بر اساس نتایج تحقیق‌های قبلی پیرامون عوامل تأثیرگذار بر رفتارهای مدیریت ریسک مدیران ورزشی و سبک‌های رهبری آنها، سؤال‌های تحقیقی زیر برای این مطالعه در نظر گرفته شده است:

۱- آیا میان رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری تفاوت معناداری وجود دارد؟

۲- توزیع رفتارهای مدیریت ریسک در بین رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی به چه صورتی است؟

۳- توزیع سبک‌های رهبری در بین رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی به چه صورتی است؟

۴- آیا عوامل جمعیت‌شناختی انتخاب شده (مانند رشته تحصیلی، میزان تجربه مربیگری ورزشی، سطح آموزشی، سابقه کار مدیریتی، وضعیت مربیگری و استخدامی کنونی)، ارتباطی با سطوح اجرای این رفتارهای مدیریت ریسک دارد یا نه؟

۱-۳- ضرورت انجام تحقیق:

رویکرد رسمی برای اطمینان که ما آنرا مدیریت ریسک می‌نامیم، امر جدیدی نیست، فراهم کردن مسابقات به طور مطمئن و نیز فعالیت‌های ورزشی دیگر به طور کلی از اهداف مدیران ورزشی است. با این وجود، تعهدات قانونی در ارتباط با این فعالیت‌ها تغییر کرده‌اند. بنابراین تمایل مدیریت ریسک در کمک به مدیران ورزشی، در رسیدگی به این تعهدات یا مسئولیت‌های قانونی جدید است. بنابراین، تغییر در میدان یا حوزه مسئولیت‌ها منجر به افزایش علاقه در مدیریت ریسک شده است، در نتیجه در میان مسئولیت‌های جدید، این مسئولیت که مدیر ورزشی موظف است که امکانات و تجهیزات امنی را برای شرکت‌کننده‌ها و تماشاگران بدون هیچگونه صدمه و خسارتی فراهم آورد، وجود دارد (آیرون، ۲۰۰۴) و از سوی دیگر با توجه به عوامل تشکیل دهنده ساختار کار که متشکل از نظام فنی و اجتماعی است، لازم است مطابق با اهمیت هر یک از نظامها، سبک مناسب، مطابق با نیازها و سازگار با آنها انتخاب شود تا منجر به اثربخشی رهبری گردد (خوشبختی، ۱۳۸۳).

^۱- Heresy and Balanchard,

^۲- Sport councils

مدیریت ریسک در زمینه ورزش از اهمیت خاصی برخوردار است چرا که محیط‌های ورزشی همیشه با ریسک‌های گوناگون مالی و جانی در ارتباط هستند، بنابراین مطالعه و تحقیق در این زمینه مهم و ضروری است و مدیران ورزشی برای رسیدن به اهداف خود در سازمان‌های مربوطه لازم است که در این مورد اطلاعات کافی داشته باشند. با توجه به این که تحقیق خاصی درباره مدیریت ریسک در زمینه ورزشی و نیز ارتباط این رفتارها با سبک‌های رهبری در سطح کشور انجام نگرفته است، بنابراین نیاز است که در این زمینه تحقیقات لازم صورت بگیرد.

۱-۴- اهداف تحقیق

این تحقیق هدفهای متفاوتی را دنبال می‌کند. چنانچه بخواهیم دسته بندی جامعی از هدفها ارائه دهیم، تحقیق حاضر هدفهای زیر را در دستور کار خود قرار داده است.

اهداف کلی

اهداف جزئی

۱-۴-۱- هدف کلی تحقیق

هدف کلی این تحقیق، تعیین ارتباط بین میزان به کارگیری رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری در رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی می‌باشد.

۱-۴-۲- اهداف جزئی

- ۱- تعیین ارتباط بین رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری (گفتنی یا دستوری، توجیهی یا تصریح‌دهنده، مشارکتی یا تشریک مساعی‌کننده، تفویضی یا مشاهده‌کننده) در هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی.
- ۲- تعیین ارتباط بین سطح تحصیلات مدیر ورزشی و میزان رفتارهای مدیریت ریسک اعمال شده در برنامه آموزشی آنها.
- ۳- تعیین ارتباط بین وضعیت استخدامی مدیر ورزشی و میزان رفتارهای مدیریت ریسک اعمال شده در برنامه ورزشی آنها.
- ۴- تعیین ارتباط بین رشته تحصیلی مدیر ورزشی و میزان رفتارهای مدیریت ریسک اعمال شده در برنامه ورزشی آنها.
- ۵- تعیین ارتباط بین وضعیت مربیگری مدیر ورزشی و میزان رفتارهای مدیریت ریسک اعمال شده در برنامه ورزشی آنها.
- ۶- تعیین ارتباط بین تجربه مربیگری مدیر ورزشی و میزان رفتارهای مدیریت ریسک اعمال شده در برنامه ورزشی آنها.